Passende communicatie

In dit eerste nummer van Pallium in 2022 kijken we vooruit naar nieuwere vormen van communicatie. Passende com-

municatie is een essentieel onderdeel van palliatieve zorg, waarin het in contact staan met naasten vanzelfsprekend zou moeten zijn. Het Zorgpad Stervensfase met nieuwe tools kan bijvoorbeeld bijdragen aan het optimaliseren van communicatie tussen professionals onderling, maar ook met naasten. Digitale communicatie speelt een steeds grotere rol in ons werkzame leven. Men is actief op sociale media zoals Facebook, LinkedIn en Instagram. Daarmee krijgt deze digitale communicatie ook een rol in levenseindezorg. Voelen wij ons als zorgprofessionals voldoende bekwaam en uitgenodigd om ook aan deze media deel te nemen? En, wat levert het op?

De cover wordt gesierd door Jacqueline Hovens. Zij is psychiater en sinds kort ook kaderarts palliatieve zorg, en combineert daarmee geestelijke en algemene gezondheidszorg. Dat levert dus genoeg stof voor een interview. Laat u zich door haar inspireren!

We blikken in dit nummer van Pallium ook terug op COVID-19. Want het virus is onder ons en zal met wisselende intensiteit (voorlopig) nog wel aanwezig blijven. Alle onzekerheden rondom COVID-19 vragen in combinatie met ons prachtige maar intense vak veel van ons als zorgverlener. Muziek maken of naar muziek luisteren kan dan broodnodige ontspanning bieden. Voor The Palliators, als team in beeld, geldt beide. Voor u als lezer hoop ik dat het lezen van Pallium u zowel inspiratie als ontspanning biedt.

Annemiek van Seggelen, verpleegkundig specialist, Expertisecentrum Palliatieve Zorg LUMC

1 maart – Webinar Palliatieve zorg voor daklozen

Een VS van een hospice en een onderzoeker nemen de bezoekers mee in de palliatieve zorg voor dakloze mensen. carend.nl/webinars

8 maart – Nursing-congres Oncologie in de thuiszorg

Alles over de rol van de wijkverpleegkundige in de zorg voor cliënten met kanker. www.nursing.nl/congressen

15 maart – Webinar Palliatieve zorg in alle kleuren van de regenboog

Over palliatieve zorg voor mensen met een andere seksuele oriëntatie dan de heteroseksuele. carend.nl/webinars

20 april – Congres Dementie bij mensen met een verstandelijke beperking

Herken dementie bij mensen met een verstandelijke beperking en leer wat u kunt doen om de kwaliteit van leven hoog te houden. www.medilex.nl

21 april – Symposium Samenwerking maakt sterker! Next step in de kinderpalliatieve zorg

Symposium van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg over bijzondere samenwerkingen. www.kinderpalliatief.nl

25 april – Workshop Organisatie rond palliatieve zorg voor huisartsen

Aan bod komen de dimensies van palliatieve zorg en besluitvorming, en psychologische en zinsgevingsvraagstukken. academie.lhv.nl

13 mei – Symposium Pijn in de palliatieve fase

Over alle aspecten van pijn in de palliatieve fase. www.kicozo.info/kicozo-symposium-2022

25-28 mei – 5^e Maruzza Internationaal congres Kinderpalliatieve zorg

Thema is 'Listen! Really listen!' www.childrenpalliative-carecongress.org/congress-2022

31 mei – Congres Jonge mensen, groot verdriet

Over rouw, kwetsbaarheid en veerkracht van jongeren. www.medilex.nl/congressen/rouwjongeren/doelgroep

Cindy van den Berg-Verberkt

Adviseur palliatieve zorg Cindy van den Berg-Verberkt won de Jaarprijs Palliatieve Zorg met het artikel *Effect of Sustained-Release Morphine for*

Refractory Breathlessness in Chronic Obstructive Pulmonary Disease on Health Status – A Randomized Clinical Trial, een onderdeel van haar proefschrift *Chronic breathlessness in COPD, effects of low-dose oral morphine*.

Wat is het belangrijkste effect van morfinebehandeling op de kwaliteit van leven en de inspanningscapaciteit van een patiënt met gevorderde COPD en chronische kortademigheid?

"Morfine verbetert de kwaliteit van leven van patiënten met gevorderde COPD en chronische kortademigheid. We verwachten dat door de vermindering van de kortademigheid patiënten in staat worden gesteld meer te doen, waardoor hun kwaliteit van leven verbetert. Dit geldt vooral voor patiënten met ernstige kortademigheid. Op de inspanningscapaciteit zagen we geen effect."

Wat was jouw belangrijkste bijdrage in de richtlijn Palliatieve zorg bij COPD?

"Ik was de procesbegeleider vanuit IKNL. Dit hield in dat ik samen met mijn collega Brigitt Borggreve de werkgroep van zorgprofessionals en patiëntvertegenwoordigers bijeengebracht en begeleid heb om de richtlijn te ontwikkelen. De zorgprofessionals en patiëntvertegenwoordigers waren hierbij de inhoudelijk experts, Brigitt en ik bewaakten en begeleidten het proces."

Is er volgens jou voldoende aandacht voor de noden van patiënten met COPD in de palliatieve fase? Of kan dat beter?

"COPD gaat gepaard met een hoge ziektelast en een lage kwaliteit van leven. Toch is er nog niet altijd aandacht voor de tijdige inzet van palliatieve zorg bij patiënten met COPD. Het onzekere beloop van de aandoening maakt het lastig om de palliatieve fase te markeren en palliatieve zorg tijdig in te zetten. De richtlijn *Palliatieve zorg bij COPD* geeft zorgprofessionals hiervoor handvatten."